

Súd: Špecializovaný trestný súd
Spisová značka: 4T/4/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 9523100168
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ružena Sabová
ECLI: ECLI:SK:SSPK:2023:9523100168.4

Uznesenie

Špecializovaný trestný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ruženy Sabovej a členov senátu Mgr. Miroslava Mazúcha a JUDr. Renáty Greif Radovčičovej v trestnej veci obvineného G. H. stíhaného pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c, písm. f) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. c) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona na neverejnom zasadnutí dňa 7. júna 2023 v Pezinku takto

rozhodol:

Podľa § 244 odsek 1 písm. h) Trestného poriadku odmieta obžalobu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/1 Gv 91/22/1000-34 zo dňa 2. mája 2023 a vracia vec prokurátorovi z dôvodu zistenia závažných procesných chýb.

odôvodnenie:

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky dňa 2. mája 2023 pod č. k. VII/1 Gv 91/22/1000-34 podal obžalobu na obvineného G. H. (ďalej „obvinený“) pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c, písm. f) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. c) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že po tom ako od doposiaľ neustálených osôb prijal objednávku, aby usmrtil poškodeného V. E.W., nar. XX.XX.XXXX, naposledy trvale bytom K., W.. S. XX/X, a tak si kompenzoval vlastné v tom čase existujúce záväzky, nezisteným spôsobom zabezpečil s najmenej jednou ďalšou nestotožnenou osobou, dňa 04.04.2006 po 22.20 h, prítomnosť poškodeného v obci H., okres K., pri miestnom cintoríne, kde ho chcel obvinený usmrtiť strelnou zbraňou, avšak bol pri tom vyrušený tam prichádzajúcim motorovým vozidlom, v dôsledku čoho zmenil pôvodný plán na usmrtenie poškodeného, tohto jedenkrát udrel pevným, tvrdým a tupo hranatým predmetom, do záhlavovej oblasti hlavy, čím mu spôsobil priečnu tržnozmliaždenú ranu o veľkosti 4 cm x 0,6 cm zasahujúcu do hĺbky cca 0,6 cm - až na lebečnú kosť, v dôsledku ktorej poškodený pravdepodobne upadol do bezvedomia, po čom obvinený s ďalšou najmenej jednou nestotožnenou osobou poškodenému v dvoch „túrach“ omotali okolo očí, v troch „túrach“ cez ústa, pevnú kobercovú pásku so šírkou 5 cm, ruky mu v oblasti zápästí, v ich pozícii za chrbtom, omotali pevnou kobercovou páskou v „osmičkových túrach“, po čom ho takto spútaného na neustálenom osobnom motorovom vozidle previezli k vodnej priehrade nachádzajúcej sa v meste J., kde mu pomocou horolezeckého lana s priemerom 0,6 cm, čierno-zelenej farby uviazali na krk liatinový kanalizačný príklop s rozmermi 50 cm x 50 cm a takto ho živého hodili do vodnej nádrže J., v dôsledku čoho u poškodeného V. E., nar. XX.XX.XXXX, naposledy trvale bytom K., W.. S. XX/X, následne po cca 3 - 5 minútach nastala smrť udusením pri topení, pričom jeho telo bolo nájdené v priehrade J., pri vtedy sa tam nachádzajúcej lávke k dnovej výpuste, až dňa 24.04.2006.

Uznesením Špecializovaného trestného súdu č. k. 4T/4/2023-2317 zo dňa 15. 05. 2023 v spojení s opravným uznesením č. k. 4T/4/2023-2322 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tostš 9/2023 zo dňa 24. 05. 2023, ktorým bola zamietnutá sťažnosť obvineného, bol obvinený podľa

§ 238 ods. 4 Trestného poriadku (ďalej „Tr. por.“) ponechaný vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. Väzba obvineného plynie od 04. 11. 2023.

Obvinený je stíhaný za obzvlášť závažný zločin, a teda podľa § 76 ods. 6, ods. 7 písm. c) Tr. por. z celkovej lehoty väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom - 48 mesiacov na prípravné konanie pripadá 25 mesiacov.

Podľa č. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa § 2 ods. 1 Trestného poriadku nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený inak než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje tento zákon.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. (veta prvá a druhá) orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Ide o základnú zásadu trestného konania majúc pritom na zreteli rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 118/2014 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom 8/2014, podľa ktorého porušenie povinnosti zistiť skutkový stav bez dôvodných pochybností a na to nadväzujúcich povinností orgánov činných v trestnom konaní ustanovených v § 2 ods. 10 Tr. por. nie je procesnou chybou v zmysle § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. a nie je sankcionované rozhodnutím o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi podľa naposledy označených ustanovení. Procesnou chybou sa rozumie nedodržanie závažných formálnych náležitostí postupu a úkonov v prípravnom konaní. Úprava práv obhajoby, ktorej porušenie je zákonom demonštratívne uvedené ako procesná chyba, sa odvíja od ustanovení § 34 ods. 1 Tr. por. (práva obvineného) a § 44 ods. 2 Tr. por. (práva obhajcu).

Dňa 06. 04. 2023 obvinený prostredníctvom obhajcu, okrem iných návrhov na vykonanie dôkazov, podal návrh na vykonanie dôkazu výsluchom svedka H. S.Š., ktorý bol najbližší kamarát obvineného, má mať vedomosti o jeho živote, kontaktoch a vzťahu ku svedkyňi F. H. (č.l. 2150 zv. 6). Opatrením zo dňa 20. 04. 2023 (č. l. 2152 zv. 6) vyšetrovateľ PZ odmietol vykonať i tento dôkaz z dôvodu, že navrhované dôkazy považuje v tomto štádiu dokazovania za neopodstatnené.

Z listín adresovaných Prezídium PZ, úrad medzinárodnej policajnej spolupráce, národná ústredňa Interpol Bratislava a prijatých od tohto úradu (č.l.2134-2135,2138-2142 zv. 6) je zrejmé, že miesto pobytu svedka H. S. bolo zistené a vyšetrovateľ PZ predvolal tohto svedka na výsluch dňa 20. 02. 2023. Predvolanie bolo svedkovi doručené dňa 26. 01. 2023 na adresu : XX Y. U., V. G. XUR, T., Spojené kráľovstvo prostredníctvom úradu policajného pridelenca na Veľvyslanectve SR v Londýne (č.l. 2139, 2142 zv. 6). Z úradného záznamu vyšetrovateľa PZ zo dňa 16. 03. 2023 vyplýva, že sa svedok H. S. k procesnému úkonu nedostavil a svojou neúčast' neospravedlnil (č.l. 2197 zv. 6).

Výsluchom obvineného, a to i v konaní o väzbe dňa 15. 03. 2023 (č.l. 2310-2311 zv. 7), sa zistilo, že obvinený sa pozná s H. S. od roku 2001, kamarátili sa, boli v blízkom kontakte i po odchode do Anglicka. Obvinený na neverejnom zasadnutí o väzbe dňa 15. 05. 2023 uviedol adresy, na ktorých sa svedok S. môže zdržiavať, včítane adresy nehnuteľnosti, ktorú má mať svedok podľa vyjadrenia obvineného vo svojom vlastníctve. Obvinený dodal, že H. S. mal kontaktovať jeho družku (E. E.) a mal jej povedať, že má vedomosť o predmetnej trestnej činnosti.

Svedkyňa H. vypovedala, že S.W. bol blízkyim človekom jej bývalého manžela. Vyjadrila sa, že chodili spolu ako „siamské dvojčiky“. Rozsudok Okresného súdu v K. sp. zn. XT/XXX/XX-XXX zo XX. XX. XXXX je dôkazom o tom, že obv. H. bol odsúdený s H. S. za trestný čin hrubého nátlaku spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 235b ods. 1 Tr. zák., trestný čin ublíženia na zdraví spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 221 ods. 1 Tr. zák. a trestný čin výtržníctva spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 202 ods. 1 Tr. zák. na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov (č.l. 2099-2102 zv. 6). Svedkyňa H. vypovedala, že sa obvinený vyjadroval v súvislosti s usmrtením poškodeného E. slovami „mlátili, zviazali, previezli“, z čoho vyplýva, že pri skutku nemal byť sám. Obvinený sa vyjadril, že po prepustení z výkonu trestu pracoval vo firme S. a po príchode do Anglicka (rok 2006) pomohol S. s ubytovaním.

Takto zistené skutočnosti podporujú záver súdu, že výsluch svedka H. S. sa týka okolností podstatných pre samotné rozhodnutie o postavení obvineného pred súd. Z predloženého spisu ČVS:PPZ-145/NKA-ST2-2021 sa zisťuje, že orgány činné v trestnom konaní nevyužili procesne dostupné vyšetrovacie opatrenia (§ 477 a nasl. Tr. por.) smerujúce k vykonaniu tohto dôkazu, i keď je zrejmé, že predmetný dôkazný prostriedok bol dosiahnuteľný a návrh na vykonanie dôkazu bol dôvodný. Pokiaľ orgány činné v trestnom konaní za daného dôkazného stavu rezignovali na uvedený dôkazný prostriedok deklarujúc, že rozhodujúce skutkové okolnosti sa považujú za dokázané na základe iných dôkazov, nevytvorili obvinenému podmienky na účinné uplatnenie jeho procesného práva predkladať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu. Nedodržaním ustanovenia § 34 ods. 1 Tr. por. tak došlo zo strany orgánov činných v trestnom konaní k porušeniu práva obvineného na obhajobu.

Obžaloba bola na obvineného podaná za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy, ktorého sa mal dopustiť surovým a trýznivým spôsobom, za ktorý hrozí trest odňatia slobody na 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie. Z výpovede svedkyne H., bývalej manželky obvineného, vyplýva, že spolu žili i v čase, kedy došlo k spáchaniu trestného činu (04. 04. 2006). Ich vzťah bol poznamenaný tým, že ju obvinený bil, „zdrapil ju pod krk, zodvihol, až omdlela“, prinútil jej otca (svedok P.D. O.), aby pre neho vzal pôžičku v sume 300.000,- Sk. Obvinený v tom čase chodil ozbrojený, nelegálne mal v držbe zbraň. V čase, keď už žili v Anglicku (november 2006) sa obvinený pokúsil uniesť ich spoločné dieťa, o 4 mesiace neskôr vykopol dvere na ich dome. O násilných sklonoch obvineného svedčí i jeho odsúdenie za trestný čin hrubého nátlaku a iné násilné trestné činy z roku 2003, tak ako je skôr uvedené, či rozsudok Okresného súdu v K. sp. zn. XXC/XX/XXXX-XX z XX. XX. XXXX o rozvode manželstva obvineného, z ktorého sa zisťuje, že príčinou rozvratu manželstva bola neschopnosť obvineného riešiť manželské problémy inou ako konfliktnou a násilnou cestou. I keď tieto skutočnosti nasvedčujú tomu, že obvinený v dobe, kedy sa stal skutok opísaný v obžalobnom návrhu, sa mohol dlhodobo nachádzať v chorobnom duševnom stave (psychopatia a podobne), a teda trpieť duševnou poruchou ako tzv. biologickým kritériom nepríčetnosti v zmysle ust. § 23 Trestného zákona, táto otázka nebola pred podaním obžaloby preskúmaná znalcom z odboru Zdravníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria. Príčetnosť je pritom jedna z významných podmienok trestnej zodpovednosti. Znaleckým skúmaním z odboru Psychológia nebola posúdená ani osobnosť obvineného v smere jeho resocializácie, pričom sa jedná o kľúčový dôkaz zameraný na ustálenie osobnostných faktorov, symptomatických (kriminogénnych) faktorov a spoločenských (sociálnych) faktorov možnosti resocializácie z pozitívneho i negatívneho hľadiska pri určovaní druhu trestu a jeho výmery pri obzvlášť závažných trestných činoch proti životu a zdraviu.

Súd zastáva názor, že obžaloba musí spĺňať rovnako vysoké nároky na jej preskúmateľnosť ako ktorékoľvek iné rozhodnutie orgánov činných v trestnom konaní. Medzi podstatné náležitosti obžaloby podľa § 235 písm. f) Tr. por. patrí i návrh na uloženie ochranného opatrenia, ak sú na to splnené podmienky. Pritom nebolo skúmané, či obvinený v čase spáchania činu trpel duševnou poruchou, ktorá by mohla mať vplyv na jeho ovládacie a rozpoznávacie schopnosti, a či tento stav je liečbou (uloženým ochranným liečením) ovplyvniteľný. Nevyšetrenie duševného stavu obvineného súd považuje za závažné nedodržanie formálnych náležitostí postupu, pokiaľ ide o potrebu vykonania úkonov v prípravnom konaní, ktoré vytvárajú predpoklady na prejednanie veci pred súdom. Z hľadiska ust. § 244 ods. 1 písm. h) Tr. por. sa podľa úvahy súdu prvého stupňa jedná o závažnú procesnú chybu zakladajúcu dôvod na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi.

Podľa § 2 ods. 21 veta prvá Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné v priebehu celého trestného konania umožniť poškodenému plné uplatnenie jeho práv, o ktorých ho treba riadne, vhodným spôsobom a zrozumiteľne poučiť. Orgány činné v trestnom konaní vo vzťahu k V. E., nar. XX. XX. XXXX, synovi obete žalovaného trestného činu, ktorý si dňa 14. 04. 2023 v trestnom konaní uplatnil nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy (č.l. 2146 zv. 6), počas celého prípravného konania nepostupovali v súlade s touto základnou zásadou trestného konania. Vyšetrovateľ PZ nepoučil menovaného o právach poškodeného podľa § 46 a nasl. Tr. por. a v zmysle ust. § 208 ods. 1 Tr. por. neumožnil poškodenému V. E. v primeranej lehote preštudovať spisy a podať návrhy na doplnenie vyšetrovania.

Uvádzané zistenia súd považuje za závažné procesné chyby v prípravnom konaní, spojené i s porušením práv obvineného na obhajobu, a na základe toho odôvodňuje svoje rozhodnutie o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú môže podať obvinený a prokurátor Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku, a to do troch pracovných dní odo dňa oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok.